

Oddelenie sťažností a petícií

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo 23/2020-pet.-1.17 49246/2020	Vybavuje/kontakt 59562604	Dátum 30. septembra 2020
-----------------------	---	------------------------------	-----------------------------

Vec

Petícia – Zachráňme živú Domanižanku – oznámenie výsledku vybavenia petície

Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) bola dňa 8. júla 2020 prostredníctvom ÚPVS doručená Vami podaná petícia označená ako „*Petícia za zastavenie plánovaných regulácií rieky Domanižanka a návrh riešení pre zachovanie prirodzenej podoby vodného toku a jeho ochranu - ZACHRÁŇME ŽIVÚ DOMANIŽANKU!*“. V petícii ste uvedený ako osoba určená na zastupovanie v styku s orgánom verejnej moci. Podanie obsahovalo sprievodný text, samotný text petície a zoznam 1950 signatárov podporujúcich túto petíciu v elektronickej podobe. Listom zo dňa 18. augusta 2020 sme Vám oznámili predĺženie lehoty na vybavenie petície.

Podporovatelia v petícii žiadali MŽP SR, aby v žiadosti 7859/2020-6.3 o povolenie výnimky z druhovej ochrany, spočívajúcej v umožnení realizovať stavbu „Prečín – úprava Domanižanky“, túto výnimku neudelilo a aby zastavilo súčasný projekt protipovodňovej ochrany Prečín – úprava Domanižanky prostredníctvom opatrení sivej infraštruktúry a neumožnilo ďalšie technické zásahy a regulácie Domanižanky v súvislosti s plánovanou výstavbou IBV Šurabová – Zakvášov.

Na základe posúdenia obsahu Vami podanej petície príslušnými organizačnými útvarmi ministerstva a dotknutými právnickými osobami v jeho pôsobnosti, ako aj na základe záverov stretnutia zvolaného Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p., Odštepny závod Piešťany (ďalej len „SVP OZ Piešťany“), ktoré sa konalo dňa 20. augusta 2020 a ktorého cieľom bolo prerokovanie projektovej dokumentácie „Prečín – úprava Domanižanky“, Vám zasielame stanovisko k uvedenej petícii.

K časti týkajúcej sa žiadosti o nepovolenie výnimky z druhovej ochrany uvádzame:

Na základe žiadosti SVP OZ Piešťany začalo dňa 15. mája 2020 na odbore štátnej správy ochrany prírody a krajiny MŽP SR (ďalej len „odbor ŠSOPaK“) konanie o povolenie výnimky z druhovej ochrany v súvislosti s realizáciou stavby „Prečín – úprava Domanižanky“ v k. ú. Prečín. Odbor ŠSOPaK rozhodnutie vo veci vydal dňa 11. septembra 2020, ktorým nepovolil výnimku z druhovej ochrany. Dodávame však, že predmetné rozhodnutie ešte nie je právoplatné.

K časti týkajúcej sa zastavenia projektu protipovodňovej ochrany Prečín – úprava Domanižanky uvádzame nasledovné:

V reakcii na požiadavky petičného výboru, ako aj na podnet MŽP SR, zorganizoval SVP OZ Piešťany verejné prerokovanie projektu protipovodňových opatrení na rieke Domanižanka v obci Prečín, ktorého ste sa zúčastnili. Na základe diskusie generálny riaditeľ Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. (ďalej len „SVP, š. p.“) prehodnotil a pozastavil aktuálne pripravované opatrenia na vodnom toku Domanižanka s tým, že SVP, š. p. vypracuje nové, ekologickejšie riešenia protipovodňovej ochrany, ktoré bude zohľadňovať prirodzený ráz vodného toku a podporu voľného rozlievania vody v krajine. SVP, š. p. do konca roka predloží nový zámer protipovodňových opatrení v obci Prečín, ktorý sa bude opierať o zadržiavanie vody prostredníctvom poldrov a jazierok, čím dôjde k zachyteniu povodňovej vlny nad obcou, predíde sa škodám na majetku obyvateľov a zároveň bude možné ponechať vodnému toku v obci jeho súčasnú podobu.

V petícii boli uvedené aj návrhy ďalších opatrení, ktorých zabezpečenie signatári petície navrhli realizovať MŽP SR, SVP, š. p., mestu Považská Bystrica a Okresnému úradu Považská Bystrica namiesto plánovanej regulácie nevhodnými technickými opatreniami. V ďalšej časti tohto oznámenia uvádzame vyjadrenie k týmto návrhom.

K zákazu stavieb v inundačných územiach je potrebné uviesť, že už v súčasnosti platný zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami vymedzuje, ktoré stavby je v inundačných územiach zakázané umiestňovať, a aké činnosti zakázané realizovať. Keďže však dodržiavanie týchto ustanovení najmä zo strany samosprávy obcí je na veľmi nízkej úrovni, bude táto otázka jednou z prioritných tém, ktoré sa budú riešiť v rámci pripravovanej koncepcie vodnej politiky na roky 2021-2030 s výhľadom do roka 2050, a budú pripravené opatrenia, na základe ktorých bude možné lepšie regulovať výstavbu v inundačných územiach. Do tvorby koncepcie bude zapojený široký okruh odborníkov z rôznych oblastí, ako aj odborná verejnosť, preto budeme radi, ak sa do tohto procesu zapoja aj signatári petície.

K odstráneniu nelegálnych stavieb a skládok odpadu uvádzame, že správca toku môže priamo konať iba v prípade, že ide o pozemky Slovenskej republiky, ktoré má v správe. V prípade ostatných pozemkov môže dať podnet okresnému úradu na vykonanie povodňovej prehliadky, výsledkom ktorej môže byť uloženie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov, a to aj s určením termínu na ich vykonanie. MŽP SR usmerní SVP, š. p., aby takto konal. Je však potrebné uviesť, že odstraňovanie čiernych stavieb je v kompetencii príslušného stavebného úradu.

K odstráneniu bariér na toku Domanižanka uvádzame, že správca uvedeného toku na ňom neeviduje žiadne bariéry. Rovnako na ňom neboli identifikované bariéry ani vo Vodnom pláne Slovenska, kde sa na ich identifikácii zúčastňovala okrem iných aj Štátna ochrana prírody SR. Ak však máte informácie o existujúcich bariérach na toku, uvítame, ak nám ich poskytnete.

K odstráneniu výpustov, predstavujúcich zdroje znečistenia, uvádzame, že MŽP SR si uvedomuje tento problém, a snaží sa s ním čo najúčinnejšie bojovať. Od marca 2018 má každý vlastník žumpy povinnosť odkladať si doklad o vývoze odpadových vôd, ktoré by mali okresné úrady a obce následne kontrolovať a pokutovať v prípade neplnenia povinnosti. Výsledky kontrol však MŽP SR nemá k dispozícii, požiadalo preto úrady o vykonanie kontrol v roku 2020 v obciach, kde bola verejná kanalizácia vybudovaná z OP ŽP a OP KŽP. V budúcnosti však bude potrebné pravidelne kontrolovať všetky obce s vybudovanou verejnou kanalizáciou, nielen tie, kde na vybudovanie kanalizácie boli použité eurofondy. Zároveň SVP, š. p., v rámci výkonu správy vodných tokov akceptuje iba tie výpusty, ktoré sú legálne povolené príslušným okresným úradom.

K šíreniu osvety v podobe manuálu uvádzame, že podobné problémy, ako na toku Domanižanka sa, žiaľ, vyskytujú v mnohých lokalitách Slovenska. Požadované manuály v tlačenej forme, rozdávané vo všetkých obciach, preto nie je z ekonomického, ale aj ekologického hľadiska možné realizovať. MŽP SR prostredníctvom Slovenskej agentúry životného prostredia, ale aj v spolupráci s inými subjektami sa snaží zvýšiť ekologické povedomie obyvateľov Slovenska prostredníctvom rôznych kampaní a akcií, najmä však aktivitami zameranými na najmladších obyvateľov Slovenska, u ktorých je možné najlepšie vybudovať pozitívny vzťah k ochrane životného prostredia, a zároveň ako ku generácii, ktorá v ďalších rokoch bude rozhodujúca v prístupe spoločnosti k životnému prostrediu.

K nariadeniu farmárom, aby zamedzili paseniu dobytku aspoň 3 metre od brehovej čiary rieky Domanižanka, čím by sa zabránilo nadmernému poškodzovaniu porastov a brehov uvádzame, že platný vodný zákon v § 30 ukladá vlastníkovi, správcovi alebo nájomcovi poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov povinnosť ich obhospodarovať takým spôsobom, ktorý nielen zachová vhodné podmienky na výskyt vôd, ale aj napomáha zlepšovanie vodných pomerov; ako aj povinnosť najmä zabráňovať škodlivým zmenám odtokových pomerov, splavovaniu pôdy a dbať o udržiavanie pôdnej vody a o zlepšenie retenčnej schopnosti územia. Orgán štátnej vodnej správy môže vlastníkom, správcovi alebo nájomcom poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov uložiť vykonať opatrenia smerujúce k splneniu uvedených povinností. MŽP SR usmerní orgány štátnej vodnej správy tak, aby vo všeobecnosti dbali na dodržiavanie uvedených ustanovení. Ak máte konkrétne poznatky o poškodzovaní porastov a brehov, dovoľujeme si Vás požiadať o ich poskytnutie správcovi vodného toku, alebo orgánu štátnej vodnej správy.

K žiadosti adresovanej mestu Považská Bystrica týkajúcej sa identifikácie vhodných lokalít na realizáciu vodozádržných opatrení a využitia možnosti financovať realizáciu týchto opatrení z fondov EÚ v rámci už vyhlásených výziev uvádzame, že MŽP SR sa s ňou stotožňuje, súhlasí s uvedenými argumentami, a plne podporuje budovanie požadovaných opatrení vo všetkých lokalitách, kde je to možné, a to aj vyhlasovaním výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku.

Vzhľadom na skutočnosť, že projekt protipovodňových opatrení na rieke Domanižanka v obci Prečín bol pozastavený a vypracuje sa nové, ekologickejšie riešenie protipovodňovej ochrany, konštatujeme, že požiadavke uvedenej v petícii sa vyhovel. Týmto oznámením považujeme Vašu petíciu z hľadiska zákona o petičnom práve za zodpovedanú.

S pozdravom

Ing. Zuzana Domsitzová
vedúca oddelenia